

**ПОКЛОНЕНИЕ
НА МОЩИТЕ НА
СВ. ГЕОРГИ В БЪЛГАРИЯ**
стр. 2-3

**СЛЕДОВНИЦИ
НА РИДСКАТА
ОТШЕЛНИК**
стр. 4-5

**КАКВОТО Е ИСКАЛ
ДА НИ ВИЖДА
СВЕТИ КИПИРИАН**
стр. 7-8

Престави се в Господа

† Пловдивският митрополит АРСЕНИЙ

*Слово при погребението на
блаженочиния свят
Пловдивски митрополит
Арсений*

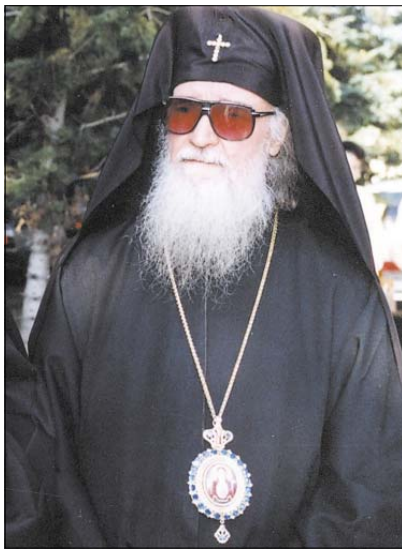
Ваши Високосвещенства, уважаеми преставители на българската държава, духовници отни, скъпи и Господу опечалени братя и сестри,

Събрали сме се днес под покрива на св. Богородица, под купола на тази историческа катедрала, изпълнени със скръб и тъга, за да отпладим последно земолюбие и достойно да изпратим в „дъта везел земята“ (Дар. 3:3), блаженочиния свят Пловдивски митрополит Арсений – вашия достоен кървар, с молитва Вспомогателна Господ Бог да му отреди място с блажените в „блязния вечен град“, като зачете воюво сторено от него добро.

Блаженочиният Пловдивски митрополит Арсений, в мире – Ангел Богочек Чакаларак, е роден на 29 юли 1932 г. в с. Дялго възле, Пловдивско. След завършване на основното си образование е пристъп за ученик в Пловдивската духовна семинария (то онова време в Бачковския манастир), която завършва през 1951 г. По време на следването си в Духовната академия „Св. Климент Охридски“ на 2 юни 1956 г. приема монашество с името Арсений в Рилската свята обител, където по-късно е ръкоположен в йеродяконски чин. Той е един от първите професорски стипендианти на Българската православна църква в Московската духовна академия. По време на богоуловската си специализация в Москва, с благословението на Светия Синод на БПЦ, е ръкоположен за йеромонах от Руския патриарх Алексий I. След завършването си в България изпълнява различни послушания в Рилския манастир и в Софийската духовна семинария. От 1 януари 1963 г., вече като архимандрит, е назначен за протосинод на Врачанската митрополия, която длъжност изпълнява до м. март 1969 година.

На 30 март 1969 г. в Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“ е хиротонисан в епископски сан с титулата „Стеблицка“. Последователно изпълнява въждолюбивите му от Светия Синод послушания: викарий на Врачанския митрополит Паисий, викарий на Доростолско-Червенския митрополит Софроний, игумен на Троянската свята обител, главен секретар на Светия Синод и преепископ на Пловдивската епархия на ПКСКП „Св. Александър Невски“. От 1 декември 1981 г. е викарий на Пловдивския митрополит Варлаам. На 1 февруари 1987 г. е избран, а на 8 февруари с. г. е и канонически утвърден за Пловдивския митрополит.

Вярата в Господя Бога и Неговото всеприсъствие, благолет и справедливост бяха опора през земния живот на блаженочиния митрополит Арсений. Вианги усърдия, скромни при изпълнение на своя архипасторска длъжност, тържески полагане грижи за поверените му от Бога кървар и настояват за благопрещуването на Пловдивската епархийска катедрала. Поверената му от Бога духовна власт той упражняваше с буд-

на съвест и разум. Отличаваше се „като добър воин Исус Христос“ (2 Тим. 2:3) и така изпълняваше свой дълг, остана верен на светото Православие и на Българската православна първа докрий – до смърт (Откр. 2:10).

Дарените му от Бога таланти митрополит Арсений преумножи и употребил в изпълнение на високоотговорния си административен и църковно-народно служение за слава на Бога преди повече от 50-годишното си служение на светата Църква. Скромност и смирение, любов към светата православна вяра и върност към дълга, това са добродетелите, които блаженочиният архимандрит и достоен архирей на БПЦ проявил през земния си живот.

Братя и сестри,
Нито един живял не остана без следа. Се своите живял, и изпълнението на Христовите повели митрополит Арсений ще остане светла джир в сърцата и умовете на

събратята си архирей, на богоуловния кървар и благоучестивото наство на Пловдивската епархия.

Той беше човек, а както се казва в молитвата „Божье джувел“ – „Няма човек, който да е живял на земята и да не е съгрешил“. Затова иска „да забуйни джувел“ (Пс. 129:1) – се помолим, Бог да прости на митрополит Арсений прегрешенията, които той като човек е сторил с мисъл, словом или дело, волю или неволю, и да му даде блажен покой, с джувелите на почиващите преепископи.

Нека да кажем всички за блаженочиния митрополит Арсений: „Почивай от трудовесте си, делата ти вярват заедно с тебе“ (Откр. 14:16). „Вез в радвестта на Господаря си!“ (Мат. 25:23) и наследял Царството приготвено от създанието мира (Мат. 25:34).

Бог да го прости! Вечна и блажена да бъде паметтата му! Амин!

На 13 октомври в 21,40 часа се престави в Господа Негово Високосвещенство Пловдивският митрополит Арсений. Архирейът почина внезапно, от масивен инфаркт, в клиниката по кардиология на Университетската болница „Свети Георги“ в Пловдив. По джумите на най-близките му джумители, до последно митрополит Арсений е същел неусторно на Бога и е ръководел делата в епархийата, без да два признания на умора или слабост. Вестта за неочакваната загуба поначри радвестта на хиджди християни, стелжи се в провинциалните управлене в старанията, за да почетат един от най-талантливите ни признания – Петковски.

На стр. 3

На 29 октомври
Негово Свещейство
Българският патриарх и
Софийският митрополит
МАКСИМ
нашрива 92
благословения до доним.

Поже даваме му здраве и духовни сили
в пръвостепенното му служение!
На многоя лета, Светишии Владико!

По молитва на Русеската митрополита и общественици на град Русе Русеският патриарх дари на дунавския град чашцата от моштите на св. Георги Победовец. Митрополит Неофит прие свещицата от Рил и я донесе за поклонение на християните в София. Чашцата от моштите ще се съхранява в Софийския храм „Св. Георги“.

Дар от Римската църква

На 8 октомври с тържествена церемония в римската базилика „Сан Джовани Латерано“ българска официална църковна делегация, оглавена от висшоръководения Русески митрополит Неофит, получи чашцата от моштите на св. Георги Победовец.

Посещението на русеската делегация във Ватикана се осъществи след утвърдителния отговор от страна на Римската църква на молбата от Русеската митрополита за получаване на чашцата от моштите на св. Георги, който е побиен за покриванет на дунавския град Русе.

Монсеньор Рино Финакела, ректор на Папския Латерански университет и заместник-викарий на Римския диоцез, изпри радоване за папа Бенедикт XVI и неговия викарий кардинал Руини, да бъдат „мостове за предаване на реликвиите, да да бъдат достояние не само на гражданите на Русе, а на всички християни в България“. И пожела този акт на уважение към БПЦ да послужи за укрепване на братските отношения и на помоще в създаването на пътя към християнски единство.

Засяво в Софийската делегация, в която участваха кметът на Русе Божидар Йотов, общински управител Мари Димова и спонсорски съветници на православния храм „Св. Георги“ в Русе в Владимир Костанов, присъстваха Триериолицкият епископ Тим, председател на българската православна общност в Рим и викарий на Средно- и Западно-европейската сепария, български посланик в Италия Никола Калудов и българският посланик към Ватикана Валентин Божиков, както и наши съгражданини. От страна на Католическата църква ожен монсеньор Финакела бе и монсеньор Марко Тини, отговарящ за християнска диалог към Римския викарий.

В българското слово ръководител на българската делегация Русеският митрополит Неофит отпрати от името на Българския патриарх Максим следнива свещействена личност към папа Бенедикт XVI, кардинал Каспер и Римския викарий по повод предоставянето на чашцата от моштите на св. Георги. Митрополит Неофит изрича убедаността, че дарствеността на свещицата от моштите на св. Георги в Русе ще допринесе за укрепване на християнската вяра: „Той припомни и „светли спомени от винитата на папа Йоан Павел II в България през май 2002 г., при които той дари моштите на св. Давид Доростолски, преведени в г. Св. Спиритус“. „Настоящият момент – подкрепя русеският викарий – е ново свидетелство на обичай стремеж към сблизяване, което ще служи за мир, към култиване благодарит, към любов и справедливост между Църквите и народите“.

Преди мълвите Русеският митрополит Неофит сподели: „Днес беше един много светъл ден за нас, за Русеската сепарийска църква, за град Русе и за Българската православна църква, защото тази свещействена чашцата от моштите на св. Георги Победовец, ще бъде в наша страна. Утешен съм, че ще има големата почта на всички православни християни у нас и особено в нашия град Русе, който има за своя патрон св. Георги в който има старинен прославен храм в изключително чест, където имаме намерение с Божията помощ тържествено да предмест свещите мошти на 14 октомври при всенародна почит.“

В програмата на делегацията бе включена и среща с кардинал Валтер Каспер, председател на Папския съвет за християнско единство, към който бе отпослато името на Русеската митрополита за предоставяне на свещицата. Самият той приема пръвостепенно благочестивото инициатива и активно подпомага осъществяването ѝ.

Следобед българската делегация посети католиците на св. Себастиан и църквата „Quo Vadis“. В програмата на тридневната официална визита бе включено посещение на базиликата „Сан Пиетро“, посещение в музея на готическата архитектура и ватиканските музеи. На 8 октомври българската делегация пристъпи на обикване в храм „Св. Виталомис“, организирано от религиозната общност „Св. Елгий“.

Мария ИВАНОВА

МОЩЕТА НА СВ. ГЕОРГИ

Преклонение пред свещицата в София

Тесен се оказа новопосрнатият храм „Св. Константин и Елена“ в София, за да побере всички, желани да пристъпят на неговото освещаване и първата св. Литургия.

Влакещи проливния дъжд сточилич се стечека в утрито на неделния ден, 8 октомври, в новонадигнатия храм, посветен на свещите равноапостолни император Константин и майка му царина Елена, на ул. „Орлин“ №91. Там Звездицкият епископ Николай, викарий на Софийския митрополит, извърши първия чин на освещаването на храм и отслужи св. Литургия в съслужение с протоиерея архим. Иоан, протопастора на храм „Св. Николай Софийски“, старшф. икономът Спас Михайлов и много сточлици свещенослужители.

В края на богослужението духовството и мирняните посрещнаха Негово Висшоръководителство Русеският митрополит Неофит, който доведе до храма свещействената чашцата от моштите на св. Георги Победовец, поставена в извизна монхцерквичелната наподобяваща напостроен кръст. Камбиане върш известни за всеобщият радост от досета с тази свещействена. В своето слово викарият епископ Николай изрича задоволството си от двойния празник, на който сточлицият се е сподобил с нов храм и с честа християните да се поклонят на чашцата от моштите на един от най-тажестите

християнски свещи. След това духовството и мирняните се отправиха в дитивно шествие към старинната ротонда в центъра на града, която носи името на свещи Георги.

Восенен духов оркестър бе намело на шествието, проточило се по булевардесте между авата храма. През ротондата епископ Николай благодарно на воините, като им пожелае св. Георги да ги закрира и да им дари много победи и дела на мирнолюбивостта.

Чашцата от моштите беше положена за поклонение в храма. Пред който през целия ден ще извършва нескончаема възроцата от хора, желани да се е поклонят.

Същата вечер се благословенето на Негово Свещейство Българския патриарх и Софийски митрополит Неофит отслужи в ротондата вечерен. В своето слово за великочестивия храм Победовец архиепископ разказа на братъстваните за събитията около даряването на чашцата от Римския викарий на жителите на гр. Русе, който покриванет с свещицата.

Пореди големия интерес от страна на варненските моштите на св. Георги останала в сточлициата на 9 октомври.

В следобедните часове Русеският митрополит Неофит, Звездицкият еп. Николай и главният секретар на Св. Синод архим. Наум посетиха в болницата „Полжен“

Осветен нов сточличен храм

Новият храм „Св. равноапостолни Константин и Елена“ бе тържествено осветен на 8 октомври от Звездицкият епископ Николай, викарий на Софийския митрополит. Намира се в старинния квартал „Орлин“, в близост до ул. „Орлин“, „Пароска“ и „Сливница“, срещу бившата Първа детска болница на София, съседства на храм „Св. Николай Софийски“.

Инициат да се построи новият храм в изградено на 2001 година. Понеже от дванадесет години подготовителна на подобяваща документация за строежа, състана, който е част от общинска собственост.

През 2003 г. се полагат основите, а през следващата 2004-та започва същинският строеж на храма. Основни двигатели на строежа са членостете на църковното настоятелство, отговарящо от старшф. иконом Спас Михайлов, председател на храм „Св. Николай Софийски“, г. Константин Каспер, г. Константин Димчев, неговата съпруга архиепископ Стефан Димитров, както и зготвения архитектурният проект на архитекта Кецалюва, тогавашен кмет на община „Върбаджане“. След започването са Софийската св. Митрополита, Доростолският епископ Николай и МС и много организации и частни лица. Представя

В България

Негово Свещейство патриарх Максим, който е големо благословение се поклони на свещицата. Духовните излиза тропаня на свещи Георги Победовец. Целият персонал на болницата, в която от много месеци се грижат за вастановяването на архипастора на БПЦ, се поклони на чашцата от моштите на великочестивия Ге

Патриарх Максим раздала на всички за благословененя иконка на свещицата.

„Моятта май и молитвата ми към Бога с покор-да са в храма, и общината и варнените, в храма“ – каза Негово Свещейство през пръвостепенно. Великия запета „На многоя лета“.

След това чашцата от моштите бе занесена в храм „Св. Георги“, който се намира на бул. „Патриарх Евтимий“. Вечерта на 9 октомври там бе отслужена тържествена вечерня от Негово Висшоръководителство Русеският митрополит Неофит. В службата взеха участие и викарият епископ Николай, архидяконицата Наум и духовноствето на храма. Във въздвижението слово митрополит Неофит изрича огромната си радост от бещения дар, който Римската църква първи на жителите на гр. Русе, на всички християни в България и народа ни.

На 10 октомври през целия ден моштите останала за поклонение в едноименния им храм на бул. „Патриарх Евтимий“. Вечерта в храма бе оглавена от Негово Представителство Звездицки еп. Николай. В своето си той припомни за мълчещията въздигане на 26-те мълчещия от Зографския манастир „Св. Георги“, чийто памет се от

блязано от БПЦ на тази дата.

На 11 октомври след отслужаването на свещи Литургия чашцата от моштите на св. Георги отпосла на Русе, където цялата общност си отнакване с големо илюшение и където кипеше успешна подготовка за достойното им пострешане.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

близко блядеше храмът да бъде ичико зографичен, и което ще са необходими допълнителни средства.

Звещицата ще се обриванет от свещействето на храм „Св. Николай Софийски“. Ще се служи само на

МОЩИТЕ НА Св. ГЕОРГИ В България

Мощите на св. Георги в едноименния храм в Русе

В Русе на 14 октомври с литийно шествие моштите на св. Георги бяха пренесени от катедралния храм „Св. Троица“ до храма, посветен на християнския великомъченик, където те ще се съхранят.

В Русе на 14 октомври с литийно шествие моштите на св. Георги бяха пренесени от катедралния храм „Св. Троица“ до храма, посветен на християнския великомъченик, където те ще се съхранят.

В Русе на 14 октомври с литийно шествие моштите на св. Георги бяха пренесени от катедралния храм „Св. Троица“ до храма, посветен на християнския великомъченик, където те ще се съхранят.

В Русе на 14 октомври с литийно шествие моштите на св. Георги бяха пренесени от катедралния храм „Св. Троица“ до храма, посветен на християнския великомъченик, където те ще се съхранят.

В Русе на 14 октомври с литийно шествие моштите на св. Георги бяха пренесени от катедралния храм „Св. Троица“ до храма, посветен на християнския великомъченик, където те ще се съхранят.

В Русе на 14 октомври с литийно шествие моштите на св. Георги бяха пренесени от катедралния храм „Св. Троица“ до храма, посветен на християнския великомъченик, където те ще се съхранят.

В Русе на 14 октомври с литийно шествие моштите на св. Георги бяха пренесени от катедралния храм „Св. Троица“ до храма, посветен на християнския великомъченик, където те ще се съхранят.

Ангела МЛАДЕНОВ

Православен храм във Вицинска епархия чества своя юбилей

На 8 октомври в Успене Богородици в с. Горно Одрово отбеляват 100-годишния юбилей от построяването и осветяването.

На този тържествен повод св. Литургията оглави Вицинският митрополит Дометий в съслужение с архим. Спирид, ректор на Софийската духовна семинария, архим. Англия, митро-

полит Кирил, настоятел на Клеусковски манастир, иконом Петко Балджиев от гр. Вицинец, свещеници от епархията. За благоденствието на службата допринася и архидяконът кор от храм „Св. Георги“ в гр. Вършич. Празника почетоха представители на общината и районният представител от района. ЦВ

От стр. 1

На 14 октомври около 14 часа на тържествено бяха донесени в Пловдивската митрополитска катедрала „Успение на Пресвета Богородица“ и подполюето на стария град. В късния следобед на същия ден Св. Синод на БПЦ на извънредно заседание взе решение за погребението на Пловдивския митрополит да бъде извършено на 16 октомври, по следния:

За наместник на околновата Пловдивска епархия да бъде избран Негово Високосрещенство Варненско-одревско-пловдивският митрополит Кирил, който ще организира изборите за нов Пловдивски митрополит.

Президентите на общините си кириарх и да се възползват от всички дарища на Пловдивския митрополит Кирил отслужил св. Литургия в митрополитския храм „Св. Марина“.

В деня на погребението утрешната в храм „Успение на Пресвета Богородица“ бяха отслужени св. Литургии от ректора на Пловдивската духовна семинария архим. Сергий, ефимир, настоятел на Клеусковски манастир, иконом Петко Балджиев от гр. Вицинец, свещеници от епархията.

Опелото беше извършено за 11 часа. Край ковчеза на новореставрирания гробница архиепископски наместник, много свещеници, монаси и монахини, представители на епархията, духовници от други епархии, политически, общественици, столични миряни, изтъкнати представители на Българо-руския храм.

В опелото взеха участие синодални архiereи, митрополитите: Синодален Иларион, Вицински Дометий, Кюстенюковски Григорий, Русенски Неофит, Неврокопски Натанял, Пловдивски Игнатий, Пловдивски Гаврил, Дорос-

толски Иларион, както и главният секретар на Св. Синод архим. Назум, титуляр на Бачковския манастир архим. Борис, ректорът на двесте семинарни архим. Синод (СДС) и архим. Сергей (ПДС).

По традиция епископите не пристъпят на опелото на починал митрополит, тъй като са потенциални претенденти за околновата катедра.

Да се простят с митрополит Арсений, покровител и представители на инославните изповедания: католическият епископ Георги Йовчев, арменският свещеник и гравидар на районното мюсюлманство, с които приживе митрополит Арсений поддържаше добри отношения на взаимно уважение.

За да изразят почит към уваженията от всички дарища на Пловдивския митрополит Кирил, да се простят с митрополит Арсений, покровител и представители на инославните изповедания: католическият епископ Георги Йовчев, арменският свещеник и гравидар на районното мюсюлманство, с които приживе митрополит Арсений поддържаше добри отношения на взаимно уважение.

За да изразят почит към уваженията от всички дарища на Пловдивския митрополит Кирил, да се простят с митрополит Арсений, покровител и представители на инославните изповедания: католическият епископ Георги Йовчев, арменският свещеник и гравидар на районното мюсюлманство, с които приживе митрополит Арсений поддържаше добри отношения на взаимно уважение.

За да изразят почит към уваженията от всички дарища на Пловдивския митрополит Кирил, да се простят с митрополит Арсений, покровител и представители на инославните изповедания: католическият епископ Георги Йовчев, арменският свещеник и гравидар на районното мюсюлманство, с които приживе митрополит Арсений поддържаше добри отношения на взаимно уважение.

За да изразят почит към уваженията от всички дарища на Пловдивския митрополит Кирил, да се простят с митрополит Арсений, покровител и представители на инославните изповедания: католическият епископ Георги Йовчев, арменският свещеник и гравидар на районното мюсюлманство, с които приживе митрополит Арсений поддържаше добри отношения на взаимно уважение.

След опелото ковче-

ПОСЛЕДЕН ПОКЛОН

Митрополит Кирил отслужи заупокойната си Литургия

Синодалните архiereи по време на опелото на митрополит Арсений

Триасий на гроба на новореставрирания архiereи

Митрополит Арсений живя и си опелото от този свят като скромен монах

тът с тялото на починалия на синолите, желът, за да се представи пред Господ като скромен монах, какъвто митрополит Арсений беше през всичките десетки години на своето първо служение. Както припомняха думите на Господа „престъ са и в преста не се върнеш“, събратя архiereи и близките му хвърля на земя пръв ковчеза на митрополит.

Бог да прости триасий, след което се пристъпи към самото погребение. От покойника бяха събрани атрибутите на архиепископска власт: кор-

КРАТИКИ И СЪБИТИЯ

КРАТИКИ И СЪБИТИЯ

Продължение от стр. 18

Нено Бончев Бончев (2.01.1839-17.02.1878), роден в Панагюрската община, баща на д-р Христо Бончев Бонджиджа. С момичета на Панагюрската община замества за учение в Русия през есента на 1858 г. През 1861 г. завършва семинарията в Киев, а през 1866 г. историко-филологическия факултет на Московския университет, като специализира на Католическото боготворително общество. Изучава древни и съвременни чужди езици, запознава се с творчеството на Аристотел, Платон, Херодот, Еврипид, Фукидид, Плиней, Гюте, Диктс, Гогол, Пушкин, Тургенев и др. Остава на работа в Москва като учител по класически езици в Пярна Московска гимназия и в Лазаревския институт (1868-1875). От май 1869 г. е руски публицист. През 1869 и 1873 г. предпоставя лекции в България, а през 1873 г. отново продължава да събира капазари за народни песни и исторически документи. По време на Априлското въстание публикува сведения от България в руски вестници. Той е първият български литературен критик, дописващ чеден на Българското книжовно дружество. Награден с ордените „Св. Анна“ III ст. (1872) и „Св. Станислав“ – II ст. (1875). Почина в Москва, като заставяла значителни суми на паназгорските учители и на Московското жоазовниство общество.

Първият български

Едуард Антими

завършва Московската духовна академия с научната степен магистър по богословие, ръководен е от св. Филарет Московски, който му разпраща да служи известно време в руски църкви.

Никола Д. Бирков (1840?), роден в Сливен, завършва Охридската духовна семинария, учителства в Сливен (1857-1864) и в бeсарбeкoвoтo село Табак (1868). Умира в Болград.

Драгой Витанко Вожданев е роден в Калопер, неслучайно като българин, защото баща му е българин. Учи в Охридската духовна семинария (1865-1869) и учителства в българската колония Преслав от 1869-1877 година.

Бeсарбeкoвoтo българин **Константин Ив. Михайлов** (1853-1914) е специализирал в операта в Казанската опера, където общува с българите, учени се в Казанската духовна семинария и академия.

Други българи, макар да завършват духовни училища, посветят други служения. Така например **Мирин Иванов**, неслучайно сяде и кога е роден, завършва Киевската духовна семинария и Охридско-никоперско пехотно училище през 60-те години на XIX век на разниски на ОНБ. Произведен в офицерски чин, служи в руската армия.

Иеродимън Батмич (Батмичков) е роден в Коприщица, неизвестно кога. Става монах в Хеландарския манастир. Един от малкото българи, завършва Харковската духовна семинария (1859-1861), след което учи в Киевската духовна семинария (1862-1865). По време на следването си претрива български език и история в пансиона на графиня Лепанова, пътува до Москва и Петербург с познавателна цел и се завръща в България.

Един от големите български композитори, творещ на българска църковна хорово музика, също са получили голям опит и са творили в Русия. Преди всичко това е **Петър Константинов Динев**, творещ на най-изявни църковни песнопения, като известното „Во царството Тавоса“ (Безмислен), който е разлязан от български ексляр Йосиф. В своите отечески грижи за правилното развитие и издигане на църковно-училищния живот той прозориливо, широко и задълбочено обмисля цели за подготовка на бъдещи ръководители на църковна служба, като ги изпраща в манастира за подготовка, изучаване и специализация в различни направления. Той определя Динев да следва музика, като му дава стипендия и го изпраща в Русия, страна със световноизвестни композитори и певци, с богата хорово традиция. Едва завършил курса на духовната семинария, през 1911 г. Петър се запраща в Санкт-Петербургската консерватория. След завръщането и, като получава солиден опит, той отново е готов като преподавател по източна музика в Казанската консерватория, което му помага да задълбочи своите изследователски и музиковедски знания.

Друг известен български композитор е **Авносто Николов**, явил и работил в Русия по времето, когато църковното хорово пееше в били в най-голямо разцвет.

Разбира се, влианието не е било едностранно. Мнозина руснаци обучават български за хорово цър-

↑ **ВАРЕНСКИ И ВЕЛИКОПРЕСЛАВСКИ МИТРОПОЛИТ КИРИЛ**

БЪЛГАРИ, СВЕТИТЕЛСТВО И СЛУЖИЛИ В РУСИЯ

ковно пееше след Освобождението. Това са **Александър Доброволски, Алексей Шулговски, Константин Тарасевич**. Последният е назначен в Шуменското педагогическо училище, а по-късно е преместен в Русенската гимназия. Заедно с учениците си той пее в градските църкви. Доволява плодотворна била дейността му за музикалното развитие на населението в тези градове, се вижда от множеството музикални трудове, излезли от Шуменската и от Русенската гимназия, които ренесансно пронагандирали хоровото пееше.

Най-голям принос имат руските учени-богослови за осъществяването на Богословския факултет към Софийския университет през 1921 г. и хайлитъринето на първите български богослови и професори. Това са **прот. А. П. Роджественски, Н. Н. Губоковски, протопреподобител Г. Ив. Шавевски, М. Е. Понсов, А. П. Доброволски, архимандрит Тихон и дон. С. В. Троицки**, които намират приют в България след революцията през 1917 година.

След събитията в Русия през 1917 г. не само мирни богослови, но и мюзина руски духовници се отпращат към гостоприемната ни страна, за да служат и проповядват из цяла България на Христа Разпнатия и Възкръсналия. Само във Варненска и Преславска епархия по това време са около 15 души – монаси и свещеници.

— **Алхимандрит Кирил Александричич Попов**

роден на 11 май 1886 г. в Петроград, негов баща е протойерей Александър Ив. Попов, а майка – Олга Белинская. Средно образование получава в Петербург, след което завършва историко-филологическия факултет, отдал исторически, при Петербургския университет. Приел манастирство на 8 (21) ноември ст. ст., на 22 (30) септември за Йеродиок и на 10 (23) с. м. 1925 г. за Йеродиок в България от руския архимандрит Серафим Фомкин. Според прот. Васил Динев на 16 с. м. е ръкоположен за Йеродиок от същия архимандрит в руския манастир „Св. Спас – Св. Александър Невски“ в Ябълска околия. От 15.09.1926 до 12.1928 г. е синодически свещеник в с. Шинка и в храм-паметника. След това е свещеник в с.х.м. „Св. Йоан Рилски“ г. Перник, до септември 1938 г. По други данни за кратко време е служил в Пловдив. По-късно служил в храма „Св. Атанасий Велики“ г. Варна, до март 1939 г., след което от 1.06.1953 г. в храма „Св. прмична Параскева“ г. Варна. В Архимандритски чин е възведен през 1948 г. Пензионирал е на 1.03.1959 г., след което продължава да служи без заплата. Починал на 19.02.1967 г. в г. Варна.

Свещеник **Александър Петров Родионов**, роден на 17 март 1881 г. в Русия, с. Алшошкин, Донска област. Ръкоположен за дякон, а след това – от синодски Йован Александрийски и продължава да е учител и цър-

ковен пееш 18 години. За свещеник е ръкоположен през 1921 г. от пръв български патрарх Димитрий. След две години на път за Русия се установява в България и след две години е архимандрит след това – Тракияно, Правдиново, до към 1933 г. До 1940 г. служи в с. Котлубей, от 1943 до 1945 г. в с. Кривина, до 1955 г. в с. Равна, след което до март 1956 г. в с. Старо Орязково, когато се пенсионира. След това служи в с. Йосиф Карлович, Варненска.

Свещеник **Александър С. Козачевски**, роден към 1886 г. в Русия, ръкоположен за свещеник на 26 декември 1913 година. Завършил университет.

Свещеник **А. Веселин**, служил в с. Казанска река от 1921 до 1922 година.

Свещеник **Емилиански**, служил в с. Казанска река от 1929 до 1943 година.

Протойерей **Ива Василев**, руснак, служил в с. Заревец от 1927 до 1930 г. По време на преследването български мислители, погребан във Варна.

Свещеник **Сергей Григоров Калита**, роден на 25 септември 1875 г. в с. Денпоуа, Черниговска губерния, Кантоновски уезд. Две години учи в историко-филологическия институт в г. Нежин, след което се прехвърля направо в V клас на Духовната семинария в г. Чернигов и завършва останалите две години през 1894 година. Веднага постъпва като учител в г. Глухов, Русия, до 1904 година. За дякон е ръкоположен от синодски Кирил, а за свещеник е ръкоположен на 14 май 1905 г. от синодски Николай в г. Чернигов за синорията при катедралния храм. Не мога да служи, защото след десетина дни от ръкоположението си получава назначение в Елиза стрелков дивизион в г. Буглеин. В България пристига в края на април 1920 г. и веднага била назначена за свещеник в с. Върбица, Преславско, където служи до 1.04.1927 година. Премества се в с. Любев Карявско, където служи до 1.04.1940 г., след което служи в с. Кривина, Разградско, и се пенсионира. По-късно живее във Варна.

Протойерей **Симеон Кантин**, руснак, служил в с. Казанска река и Саволов от 1924 до 1929 г., в с. Кичево от 1940 г. Живял в България, пристига в с. Виница от 1940 до 1942 година.

Свещеник **Димитър Северинович Томачевски**, роден на 2.10.1896 г. в с. Тульчин, Милицка област, в Украйна. Завършил Каменско-Полтавската духовна семинария в г. Камен, а след това – Богословския дякон на 26.09.1922 г. и за свещеник на 27.09.1922 г. от митрополит Достоев, управивши Мукошевската епархия, Карпатска Русия. Назначен в с. Любев Карявско съвет запове №3/1.02.1952 г. Освободен от служение в с. Виница на 14.03.1953 г. по член 1.06.1955 г., поради завръщане в родината си.

Така, подпомогнати се един друг, българи и руси се старали да се трудят ревностно за разпространението на православната вяра, за утвърждаването на православното богослужение и писменост в страните ни. В това си старание те се водели от велики мотиви и не търпели никаква материална изгода, признаване или превъзпитание над другия. По изпитанието се сещаме за свети Христо, който учение, което дадоха различен плод, но опомнява душата на народите ни, за да имат такава богата духовност, духовност и култура, с която малко народи днес се гордеят. Затова нека не забравяме и думите на пророка Исая за великия архимандрит митрополит Климент (Васил Динев):

„Или Православие – Или Българин!“

Затова не трябва да ни разделя никаква етнофилетия, а да сме истински членове на Едината, Света, Апостолска, Свободна Църква, чиито Глава е Христос. Отношенията между всички поместни православни църкви и техните членове трябва да са въпреки различията в техните традиции, които дръжат истината. Истинка няма ни съвства си. а Павел: „Молба ни да постъпваме достойно за знамето, за което сме призвани, с всяко смиренномъдрие, кротост и великодушие, както те търпите един друг с любов и заедно с миром да се радвате на Господа, защото вярата ни на мира. Едно тяло ст и един дух, както сте и призвани към една надежда на христото знание; един е Господ, една е вярата, едно е кръстението, един е Отец на вселената, Католик с над всички, и чрез всички, и във всички.“ (Еф. 4:1-6)

За нашите предци, които са имали значение думите на св. ап. Павел: „Има вече изудени, ни сили; няма роб, ни свободни; няма мъжко пол, ни женски; защото едините са славни, а другите не са.“ (Гал. 3:28). Нека не ги забравяме и днес, защото така ще бъдем оне по-силни, за да свидетелстваме с дълбоководното слово на Христовата истина и да бъдем единни, неизменно като кои поместни православни църква принадлежат.

Личност, надхвърляла границите на своето време

Шест века след смъртта му Руската църква започна да протектира славянските големи духовни водачи. И това едва ли беше да се слушай, ако кръглата годишнина от неговото усъщаване не провокира чествания и събития, които станаха повод отново да се заговори за неговата „вселенска личност“. Делата му нависнаха са били такива – прескочили теритиите пространствата на една държава или на една нация. Може би затова Божий промысел бе отредил той да се роди и израдне сред славяните и да сподели духовни дарове на друг. Да събъри и обединиа един разселен и изпаднал в политически криза ед. Св. Кириан България – роди в Търново, съзрянал в св. патриарх Египийски, Търновския и на Константинийския патриарх Филофей Ковни, ръкоположен за митрополит на Киев, Литва, Москва и на Цяла Русия. Личност, която още живеше и прескачвала границите на своето време...

Св. Литургия в Българското повдигне бе отслужена от Вселенският митрополит Григорий

Св. Кириан е известен на тесни кръг църковни историци и хуманисти в България и Русия, но за съжаление името му остава непознато за широката общественост в двете страни. И все само това. В различни руски сайтове и книги може да бъдат прочетени неверни данни за светца. Особено често се грени по отношение на неговия произход – един го смятат за сърбин, други за гърк и много по-рядко – за българин. Затова и честванията на 600-годишнината от неговото усъщаване, които се провежда в София (15-17.10) и в Москва (29.09-1.10) станаха повод отново да се заговори за него. Особено важни за нас, българите, бяха Московските чествания, защото по време на тридесетдневната тържествена доминация местно поведоха, че св. Кириан е българин. Сад празничната Литургия, отслужена в нашето повдигне на 29 септември, когато по стар стил се навършва 600 г. от усъщаването на великия архидер, Егровският епископ Марк подчерта в словото си, изречено пред Великотърновския митрополит Григорий и богомолците в храма: „Сега, когато отпразнуваме на редовеното нието шестване в Европа и в цяла света, за нас е особено важно обединението и единството на Православните църкви.“

На следващия ден, 30 септември, при откриването на конференцията в чест на св. Кириан в Сретенския манастир, изгумелт на общата архимандрит Тихон също не пропусна да подчертае българския произход на свет-

по време на кулминацията на честванията в Успенския събор в Кремъл. Той като патриарх Алексий II бе ангажиран с неремонтиран по пресловеното на тленните останки на руската царица Мария Фьодоровна в Санкт Петербург, което беше на 29 септември, празничната св. Литургия за св. Кириан в Москва бе отслужена на 1 октомври. Пред саркофага, където се палят мощите на българина от Търново, патриарх Алексий II отпрати молитва към свои велики предшественици: „О, светилно Христов, Кириане, от Атон си просия и в Цариград си провъзгласи, по Божие повеление в Русия си дошъл и на престола светилнически си поставил, потвърдил и украсил предивно на българския роб, прислам мовитата на спешките се пред гроба ти точно чака и воли усърдно Бога да скриши с твоего застъпничество православната вяра, единството на православните църкви...“ След празничната св. Литургия патриарх Алексий II пред нашия епископ коментира така съвместните чествания: „Мисля, че това е прилик на православното единство. Защото ние се отнасяме с дълбоко уважение към личността и служенето на митрополит Кириан, който по произход е българин... Честването на 600-го-

Срещата на Българското повдигне в Москва

дициналната от неговото усъщаване е признат и за двете ни църкви – Руската православна църква и Българската православна църква. Днес берарси на Руската православна църква и на Българската православна църква участват заедно в богослужената литургия. И този факт е свидетелство за това, че ние трябва да укрепим единството на нашите църкви, защото единството прави силна.“

Трябва да отбележим, че по време на честванията Руската църква едва ли е отдала толкова значение на българския произход на св. Кириан, ако

преди време Св. Синод в София не бе предложил на Руския патриарх тържествата за 600-годишнината от Кириановото усъщаване да бъдат съвместни. И ако на тези тържества в Москва не бе дошла специална българска делегация. За първи път от дълго време на нас подобни чествания са под общия патронаж на двамата патриарси, Техни светейшества България и Руския патриарх. „Аз не съм човекът, който би искал да използва такъв нечия за няколко години или само няколко, но в случая нашият Свети Синод написана има една голяма успех – каза за БНТ Ловчанският митрополит Гавриил. – Добре е, че и то, когато ние годиш-

Момент от работата на конференцията, проведен в Сретенския манастир, за да може и ние в България да си спомняме за св. Кириан и теха в Русия до го преконтинент.“

За Кириановите чествания в Москва първоначално издателски комплекс „Софритно“ на Руската патриаршия отпечата икони на св. Кириан, митрополит Киевски и Московски. На гърба на всяка икона стои лампантин надпис: „Съ благословеното на Светейшата патриарси Московски и на Цяла Русия Алексий II и Български Кръстик в памет на празнуването на 600 г. от усъщаването на Св. Кириан“. Един кратък текст, който казва твърде много на всеки, който го прочете.

Московска енория почита св. Кириан като своя основател

Едно вълнение в московския квартал „Голенищевски“ нази спомна за нашия велик съотечественец. Пред сретновските тези места бива владение на московските митрополити. Няколко имало гъсти гори, изпаднали в тишина и безмълвие. След като заема митрополитската си катедра в Москва през 1381 г., митрополит Кириан обикна това място и решава тук да изгради извънмосковската си резиденция – на хълма, където се сливат малките реки Тихви и Раменка. Сградата и дървен храм – „Три светейшета“. Кириан често идвал тук, търсейки спокойствие, за да пише книги и

да превежда богослужбени текстове от гръцки на славянски. В своята резиденция архидерет наци и през лятото на 1400 година. Но се разболява и след няколко дни прикован на легло, умира на 16 септември (стар стил 29 септември), достигнал „велика старост“, както пише в делното му. По-късно, през XVII в. московският митрополит пренася резиденцията на четири километра по на север – там, където сега се издига каменната църква „Св. Троица“.

Преди 15 години, когато храмът е върнат на Руската православна църква и отново възстановява дейността си, неговият предтека, протойерей Сергей Голенищевски, се натъкнал на историята на „Св. Троица“. „Когато преди 15 години ме изпратих да служа в този храм, аз не знаех почти нищо за св. Кириан – спомени от Сергей. – До историята на Руската първоначално учил, че е имало такъв митрополит, и нащо почете от това. А храм, когато станах настоятел на тук, ми подава една книжка с образчето от негово стар творение, което разказ-

Храмът „Св. Троица“ в московския квартал „Голенищевски“

ваше, че това, където реките Раменка и Сепун се вливат една в друга, „доя си построи Кириан Митрополитът“. И аз разбрах да потвърди това, аз още повече, че двете реките се сливат недалече от тук. Вех един посик и прехна. Местото беше аноно обрасло и първия път не можах да стигна до хълма. Оти спери местата зора утре, че този се нарича Троищеската хълма. Бях убеден, че тук е била резиденцията на св. Кириан. Затова решихме на това място да се постави дървен кръст. Когато открихме Троищеската хълма, догнана беше тежка – зората се струпаваша, че ги чака глад и свиха картовия, дух и разни други зеленчуци, където на върха свободно лежеше. И когато отсрещаме първия мъж и вече се спускаме надолу по хълма, една жена извика няколко гласи жмен лук от лехата си и ни си подаде с думите: „Вземте, хитните си.“ И ние взарих-

Кръстът и палатката вляво, поставена на мястото на резиденцията на митрополит Кириан есле това като дар от митрополит Кириан... Успелиме по безспорен начин, че чрез тази жена на българовете е даден митрополит Кириан. Нас започнахме да правим до това място литийно шестване – и в дните, когато се чества паметта на св. Кириан, и в дните, когато шестването е по-голямо. Както всички знаем, когато човек обича една място, той го посвеща поособено – а свети Кириан е обичал Голенищевско, и затова то до днес е под негово закрила...

